

“Ederrena izanen zen okupa motorizatu guztiak desagerraraztea”

Behar ez den lekuan autoa aparkatzen duten gidariak salatzen hasi zen Juan Larreta (Iruñea, 1968) duela bost urte. Esklerosi anizkoitza duenez, desgaituak diren pertsonentzako aparkalekuetan autoa uzteko txartela dagokio. Urteak daramatza Nafarroako txartelen erregistro bakarra lortu eta jendea sentsibilizatu nahian. Helburuak lortuta, jarduna uztea eta atsedean hartzea erabaki du.

 OLAIA L. GARAIALDE ZOE MARTIKORENA

Juan Larreta

OHARRA: ‘Gorputz hotsak’ sail berria sortu du ARGIAk, gorputz anitzen bi- zipenak jasotzeko. Gaurtik aurrera bi astetik behin.

Distantzi laburrak direnean, hau da, 200 metro baino gutxiago, makilekin ibiltzen da. Luzeagoak diren distantzietan aldiz, aulki gurpilduna erabiltzen du. Esklerosi anizkoitza dauka Juan Larretak: “Beti utzi behar dut autoa gertu, asko kostatzen zaidalako toki batetik bestera ibiltzea”. Horregatik, desgaituak diren pertsonentzako aparkalekuetan autoa uzteko txartela dauka. Bost urte daramatza sare sozialen bidez (@Okupasmotoriza2 X sarean) autoa behar ez den tokian aparkatzen duten autoen argazkiak zabalitzen.

Aurten, jarduna etetea erabaki du helburua bete duelako eta atsedena behar duelako: “Goizetik gauera egoten nintzen argazkiak publikatzen; nire lana zen”. Bi helburu nagusi zituen kontua sortu zuenean: jendea sentsibilizatzea

eta txartelentzako erregistro bakarra izatea Nafarroan. Bi xedeak bete ditu: “Polita da lortutakoa, baina ederrena izanen zen okupa motorizatu guztiak desagerraraztea”.

2019ko urtarrilean hasi zen gidariak salatzen behar ez den lekuan autoa aparkatzeagatik edo txartelaren erabilera desegokia egiteagatik. Bost urte igaro diren arren, “oso ongi” gogoratzen du lehen argazkia: “Supermerkatuan gaizki aparkatuta zegoen guardia zibilaren auto baten argazkia bidali zidan lagun batek”. Urteekin jakin du “larrialdi bat” dagoenean poliziak horrelako aparkalekuak erabili ditzakeela: “Ez dugu inoiz jakingo benetan larrialdi bat zen edo ez”.

BOST URTETAN, 10.000 ARGAZKI

Argazkia argitaratu zuenean ez zuen espero “horrenbesteko” oihartzuna: “Oso modu inozoan eta inongo espektatibarik gabe hasi nintzen. Ez nekien argazki bakarrek kontua izanen zen edo gehiago zabalduko nituen”. Orduetik, Nafarroan, 10.000 argazki baino gehiago publika-

“Txartela izatea pribilegio bat dela uste dute, baina behar bat da”

tu dituzte: “Lotsagarria da, eta agerian uzten du jendearen sentsibilitaterik eza”. Karrikan ateratzen dituen argazkiak ez dira propio bilatutakoak, baizik eta jendeak aurkitzen dituenak: “Pentsa zenbat izanen genituzkeen bilatzera aterako bagina”. Ez du bakarrik lan egiten, 500 kolaboratzailez inguratuta bizi da.

Sinestezina iruditzen zaio jendeak horrela erabiltzea autoa aparkatzeko lekuak: “Nik ez nuen espero hainbeste jende izatea; ez dut ulertzen nola kentzen diguten gure eskubidea”.

Horrelako lekuetan aparkatzen duten edo txartela gaizki erabiltzen duten zenbait pertsonak, uste dute “minutu batzuegatik” ez dela deus gertatzen: “Pribilegio bat dela uste dute, baina behar bat da”.

TXARTELEN ERREGISTRO BAKARRA NAFARROAN

Beste helburuetako bat zen aparkatzeko txartelen erregistro bakarra lortzea. Zorionez, 2022. urtearen amaieran lortu zuten helburua. Ordura arte, udalek kudeatzen zituzten txartelak, eta Nafarroako 272 herrietan banatzen zituzten. Udal bakoitzak neurri eta araudi propioa zeukan. Horren ondorioz, "zaila" zen txartelen erregistro "egokia" egitea, eta jendeak txartelaren erabilerara "txarra" egiten zuten: "Batzuek erabiltzen dute hildako batena, edo txartela behar duen pertsonak ez duenean autoa erabiliko". Txartela soilik erabili daiteke behar duen pertsona autoan joango bada.

Orain aldiz, erregistro bakarra dagoenez, txartela berritu behar izan dute jabeek; hortaz, hilda dauden pertsonen eta iraungita dauden txartelak dagoeneko ez dute balio. Txartela behar ez den bezala erabiltzeak "enpatia falta" adierazten due-

la salatu du: "Nire emazteari ez zaio okurrizten ni ez nagoenean txartela erabiltzea, eta txartela behar ez nuenean ez nuen erabiltzen aitarena".

BESTE ETAPA BAT

Lana utzi zuenetik ez duenez atsedetik hartu, deskantsatzeko beharra sentitzen du Larretak. Hala ere, "sutan" jartzen duen beste eskubide urraketa bat salatu du: "Oraindik ezin gara leku batzuetara sartu edo bide batzuk hartu koskak edota eskailera-mailak daudelako". Legearen arabera negozio berri bat irekitzean koska kentzera edo sarrera irisgarri egitera behartuta daude jabeak, baina negozio berriak aurrekoaren jarduna jarraitzen badu, ez dago legez aldatzera behartuta: "Ezin dugu onartu; duela urte batzuk jende asko etxean isolatuta geratzen zen hiriak eta herriak ez zirelako irisgarriak". Ez du baztertzeko aurrerago salatzea, baina momentuz atsedena hartuko du. ●

GORPUTZEKO ATAL BAT?

"Bi etortzen zaizkit burura. Alde batetik, bihotza, maitasunaren eta eskuzabaltasunaren sinonimoa delako. Oso eskertuta nago jendearen elkartasunarengatik. Bestetik, besoak. Gaixotasuna diagnostikatu baino lehen, oso garrantzitsuak ziren niretzat, eskubaloiko atezaina nintzelako. Orain, oso garrantzitsuak iruditzen zaizkit besarkadak emateko".

